

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer n. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton. Ara évnegyedre 8 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STERN J. könyvkereskedése.

(K. L.) **III. A fejezővári értekezleten** még most, a volt rendszer midőn teljes hatályában áll, hol a különböző nemzetiségek annyira egymás ellen voltak korbácsolva: megvalljuk lieves s kevésbbé parlamentarizmus színezetű értekezletet vártunk; s mit találtunk? rendíthetetlen hazafiságot egyfelől, s közeledő, s a magyarokat alkotmányos kívánalmaiban támogató szellemet nagy részben másfelől.

Magyarhonban a meghívottak minden kategóriára tekintet nélkül hivattak egybe, legalább ujmutatás reá nem történt: másképp történt s kellett történni Erdélyben. Itt a nemzetiségek, melyek a 48 vívmányai egy részét még mind a császár egy oldalú rendelkezésének tulajdonítják, számbeli többségben vannak, s ezek 47-ből kívánnak kiindulni. Másfelől, Erdélyben egy nemzetiség állott elő, mely azt kívánja, hogy mielőtt Erdély Magyarhonba olvadna, nemzetiségek előbb negyedik nemzetnek ismertessék el. E kérdés megvitatására kategóriával, nemzetiséggel szemben, kategóriát, nemzetiséget kellett állítani. Innen volt, hogy most midőn az alkotmány sánczaiba belépni akaró nemzetiség, az oláh beillesztéséről kellett volna tanácskozni: a régi országgyűlés alkotó részeit, a magyar, székely és szász földet, s a városokat kellett e tanácskozási körben képviseltetni. Ot kategória volt, mindenik nyolcz férfit állított a sorompók közé.

Nem szólunk arról, hogy e 40 férfből tizenöt oly kormányhivatalnok, kik egy alkotmányos fordulatot oly magas állást tén nem remélhetnek. Mennyiben magyarokat képviseltek ily férfiak, az ellen semmi kifogásunk. De hogy független véleményt adhasson egy tag, kinek a jelen rendszer bár egy hónapi tengetése 333 ft havidíjt, egy alispán egész évi fizetését biztosítja, azt föllehet tenni szellemiellátással, de uradalom nélküli emberről csak igen-igen ritkán, család nélkül. S fájdalom, ilyen volt a nemes szász és oláh nemzet nagy többsége.

Egy ily alapon összehívott értekezlettel a közvélemény, megvalljuk, ennyit sem várt, mint a mint kiűtött; s mégis ha a kormány a szavazatok többségét respectálni akarja, így is teljesen tájékozhatja magát. Ha a már oly rég abrogált curiatum votumok után akart irányt venni, úgy kár volt az időért; mert miután a kormány a más két nemzetnek előleges értekezleteket engedett, szinte előre be lehetett látni, mily utasítással jelennek meg e gyűlésre. Ily előzmények mellett megkívánhatta volna a haza, hogy kormányon álló két férfiak, nyíltan kimondja ő felségének, hogy ha a nemzetiségek curiatum votumát akarja kihallgatni: hívjon közülök oly egyéneket, kik kormányi hivatal, a jelen rendszer teremtetett állást nem foglalnak el. S ha ily értekezlet hívatik egybe, akkor az oláh és szász nemzet nyilatkozata curiatum votum alakban is tán másként ütne ki.

Igy a mint most álltak a nyilatkozatok és szavazatok, hol a magyar, székely és városi, tehát három kategória, teljesen együtt szavazott, a negyedik, a szász nemzet teljesen két félre oszlott; az ötödik, az oláh fele szintén a többséggel nyilatkozott, de mégis mint román, főpapjával szavazott: így is meglehetősen tájékozást adhatnak a kormánynak; s világosan indokolják, hogy akár curiatum, akár egyéni szózat többséget kívánjon figyelembe venni, a többség mindenesetre a 48, vagy is az unió mellett áll; számszerint három és fél curia, egy és fél ellenében, 27 személyes szózat többség a 11 kisebbséggel szemben.

S még ez eclatant kisebbség ellenében is azon megjegyzéssel tartozunk, hogy e kisebb, mely pártolta ugyan elvileg az uniót, de revisiót kívánt, s a revisióra egybehívandó országgyűlésre új választási, törvényt akart javasolni, még ez is három félre oszlott: Schmidt, illetőleg a szászok vele szavazott töredéke egy, Sulucz érsek, s illetőleg az oláhok egy része más törvényjavaslattal állott elő; míg az oláh nemzet egy tagja, azon esetre, ha a kérdés szövegére kerül, egy harmadik javaslat előterjesztésére tartá fen jogát; hogy e harmadik az oláhokat megosztotta volna, bátran lehet állítani.

Igy volt összeállítva ez értekezlet. Így alakultak meg, e gyűlésen, hol Erdély minden nemzeti-sége képviselve volt, a pártok s a meglehetősen függetlenségi hiány, a nemzetiségek előértekezlete által utasítással meghívott képviselők korlátoltsága mellett is, a 48-at s így az uniót ohajtó párt mind curiatum, mind személyes szózatolás tekintetében nagy többséget vívott ki magának.

A fejezővári értekezlet első ülésének folytatása. — Gróf Teleki Domokos: Az előtte szólónak az épp oly helyes felfogással, s elragadó ékesszólással elmondott beszéde után kevés mondandója van. Kezet fog azon állításával, hogy ők sem az ország, sem egyesek által megbízva nincsenek; s egyszersmind tagadja, hogy az országnak jelen törvénytelen állásában hatalma és joga lett volna valakit megbízni. Kezet fog abban is, miszerint bár mint magánosok jelentek meg, nézeteik többek mint csak magánosok; s ha a törvény értelmében nyilatkoznak, akkor tekintélye lesz szavuknak, ellenben csak néhány polgár ingatag kifejezése; s meg van győződve, hogyha nem a törvényt képviselik, akkor a legelső alkotmányos mozgás határozatukat elűjja, mint szalmaszálát. S azt hiszi, hogy a midőn a törvény téren maradás mellé nyilatkozik, az értekezlet összes tagjai véleményét tolmácsolja; mert ha hazánkban végig s Európában széttekint, esőndet, békét csak ott talál, hol törvény országol: hol az alkotmányon akár az uralkodás, akár a nemzet egyoldalulag módosít, ott bizonyos a zavar. Ha azon helyzetet tekint, melyben a haza létezik, úgy találja, hogy az alkotmány terén kívül folytatott experimentálást el kell valahára hagyni. Az eddigiek helytelenségét be láttuk; a kormány szintén jeleit adta annak, hogy a bizonytalanságnak végét szeretne vetni: országgyűlést akar összehívni, melyen a kormány és nemzet közti kibékítés létre jöjjen, s a nemzet régi törvényes állásába visszatérjék. Azonban ez országgyűlés a törvények értelmében csak a magyarhoni s erdélyi közös hongyülés lehet; s bármilyen határozatosság egy másképp alkotott országgyűlésen, az ellen a törvényesség szempontjából bármikor ellenvetés merülhet föl. Azt akarjuk tehát, hogy ezen országgyűlés törvényes megtartásának, mely arra van hivatva, hogy Európa előtt biztosítottul szolgáljon arra, hogy itt a kiegyezkedés kormány és nemzet közt létre jöjjen — egy ily országgyűlés elébe akadályt gördítsünk? Azt hiszi, hogy a trón és hon érdekében ezt tennünk nem szabad. Voltak idők, mikor sokan azt hiték, hogy a törvény alól egy vagy más okból magokat fölmenthetik: most már azoknak is be kellett látni, hogy csak a törvény megtartása azon ut, melyen hazánk felforgatott viszonya biztos réppártba juthat. Az előtte szóló alaposan fölfejté, hogy a 48-iki törvények ellen ellenvetés nem lehet; kimutatta, hogy nincsenek elhárítandóak, s hogy azokat századok érelették meg. Pontoljuk meg, hogy a 48-iki gyűlés nemesek egy törvényezikket hozott, s ha az unió kétség alá hozatik, akkor a közteherviselés, a szabad föld, a nemzetiségek választó fala lerontása — minden, kérdés alá esik; s azt bizonyítanók be hogy minket csak ötletek vezérlelnek. Ezek alapján szintén azon véleményben van, hogyha e törvényeket megtartják, a leghevesebben felelt meg ő felség kérdésére; mert e törvényekben nem arról van szó, hogy egyes nemzeteket, vallásokat illeszszünk be, mert ez minden felekezet, vallás jogegyenlőségét kimondta; e törvényeket a haza lelkesen fogadta, a kérdéses nemzetiségeket az alkotmány sánczaiba bevette, s azok az országgyűlésen képviselők által 48-ban részt is vettek. Hallott olyan nézetet, hogy ezen törvényezik törvényhozásunk szokott rendjétől eltérőleg történt, mert Magyarhonban mondatott ki előbb az unió: de azt kérde, vajjon lehetett-e ez másképp, mint úgy, hogy az egyik ország a t. cikket föltétlenül meghozza, s a másikat fölkeri, hogy nyilatkozzék. S miután a 48-diki t. cikkek jogosságát, s különösen az első t. cikket törvényhozás szempontból kellétek fejtegette, s annak már életben voltát kimutatta: kérde, kívánhatnák-e a felekezetek és nemzetiségek egyebet, mint azt, hogy ha vannak kívánalmak, azt egy közös hongyülés annak idejében tekintetbe vegye, s bizást remélhetik, hogy az egyes részek kívánatai egy közös hongyülésen sokkal könnyebben átmennek. Továbbá megfontolónak nyilatkozta azt is, gondolják meg azok, kik külön erdélyi országgyűlést kívánnak — mit akarnak; mert ha 48 — nem kell, akkor a 47-t kell kívánniok, s miután a 47 nem alkalmazható, úgy látszik az experimentálás sikamlós ösvényre akarnak lépni; pedig ha elgondoljuk, hogy 11 év alatt mennyit experimentáltak, s arra mint súlyos kísérletet, már is gunynyal tekintünk, azt hiszi, hogy egy ország érdekeit experimentálás terére vinni nem lehet. Ezeket előre bocsátva szóló saját s az általa minden részleteiben pártolt püspök ő nagyméltósága nézeteit következőkébe formulázta.

A fűnebbi okokból kiindulva igénytelen véleményem abban özpontosul, miszerint tekintünk magunkat oly magán hazafiaknak, kik sem az ország, sem annak egyes részeitől felhatalmazást nem nyervén, csupán egyéni nézeteinket nyilváníthatjuk: ragaszkodjunk szorosan és minden kivétel nélkül törvényeinkhez, mennyiben ezek újabb törvényeink által változást nem szenvedtek. Egyedül ezzel tesszünk eleget hazafi szent kötelességünknek, mely hittel kötelez törvényeink szoros megtartására, s

nem engedi meg, hogy oly törvények közt, melyek a törvényesség minden kellekeivel bírnak, különbséget tegyünk. Egyedül azzal, ha törvényeinknek föltétlenül hódolunk, felelünk meg a kor kétes körülményeinek nem különben, mint hazánk még mindig válságos viszonyainak, midőn törvényeink alapuló meggyőződésünket s magokat a törvényeket állítjuk fel változatlan zsinormérték gyanánt, melyek egyedül szolgálhatnak biztos kiindulási pontul, melyeken innen és tul egyaránt csupán a véleménynyúsáknak, békétlenségnek és végtelen zavaroknak nyílnék tér.

Végül az 1848-iki törvényekhez való szoros ragaszkodással felelünk meg legteljesebben magának felség királyunk bizalmának is, kit a törvények szentsége csak úgy kötelez, mint minket.

Az 1848-iki törvények világosan megmondják, hol legyen Erdély képviselőinek helye, tisztán meghatározzák, hogy az országgyűlés összeállításánál a korábban jogosított nemzetek és vallások mellett, azon nemzet és vallásbeliek, kik eddig politikai jogosultsággal nem bírtak, miként foglaljanak helyet, valamint kétségbehozhatlanul megszabják azt is, melyek legyenek a képviselők választására feljogosítottaknak kellekei.

Mindezt az 1848-iki törvények, az egyenjogúság magasztos elvének lelkiismeretes teljesítésével jobban és biztosabban megteszik, mint mi világos törvényeinkül elterve, barmi uton és módon tenni képesek volnánk; s hogyha ne talán az említett törvények módosítása bármilyen részben észszerűnek mutatkozik, ennek megtétele törvényesen, biztosan és ezáltal megfelelően valójában nem itt, hanem egyedül a jövő törvényhozás útján történhetne meg.

Sulutz, érsek. (Olábul.) Mert magát anyanyelvén jobban fejezheti ki, így kíván szólni: Testvéri érzéssel jöttek ide, s hiszi, hogy hasonló érzéssel találkoznak nemzete kíváncsai. Kifogást tesz az ellen, hogy ők csak 8-an vannak meghíva, 24 magyar ellenében. Jöttek visszakíválni alkotmányos szabadságukat, melyből az utolsó négy század kiforgatá, holott Anonymus szerint, Tuhutumnak ők békejobbot nyújtottak, s az Andreanum diploma rólok is emlékezett. Ezeket hosszasan adva, s miután IV-dik Béla király egyik leányát egy bolgár fejedelemhez kiházasította: megmutatva látta, miszerint Erdélyben az oláh nemzetnek is hazafias jogai vannak. S kérde, mért vészelték el, miután a haza ellen bűnt nem követtek el? Most jöttek, mint testvérek, hogy Erdély többi nemzetei állítsák vissza jogaikat, s mondják ki, hogy az oláh nemzet is nemzet. Tudja, hogy itt nincs helye törvényes alkudozásnak; de azért gyűltek egybe, hogy egy leendő országgyűlés szervezésére projectumot szerkeszsenek. Hallja, hogy az előtte szóló a 48-iki törvényeket akarják életbe léptetni; de minthogy semmi szabály sincs kivétel nélkül, kéri a gyűlést, vegyék tárgyalás alá nemzetiségek kérdését.

Elnök. Felolvassván Erdély új alkotmányos életét tárgyazó leiratók, hirlapjainkból ismeretes némely helyeit, figyelembe ajánlja, miszerint ez értekezlet most nem nemzetiségek, hanem a leendő országgyűlés összehívása módja feletti véleményezésre van összehíva; kiemeli, hogy ennek az oct. 20-iki diploma határai közt kell történni, melynek Erdély korábbi jegyzőkönyvei s a később felmerült viszonyok alapján kell történnie: kéri a szólni kívánókat, hogy az alapról, melyen e kérdést kitűzte, ne vigyék mára.

Sulutz, érsek. Erre Bránnak átnyújtá a szebeni román értekezlet, hirlapjainkban már közölve volt, jegyzőkönyvét, s abból felolvastatá azon helyet, mely azon okokat adja elő, miért nem tehetik a 48-iki törvényeket magokévé. E hat pont a következő: a) mert sine nobis et nobis, b) mert terrorizmus alatt kelttek; c) mert nem publikáltak; d) mert provisorie, csak az akkori esetre hoztak; e) mert az oct. 20-iki diploma nem emlékezik rólok; f) végre, mert e törvények Erdély autonómiajéről nem akarnak tudni. Erre Sulutz beszédét folytatván, idézi az unió törvényezikkből azon szavakat, melyek azt a nemzetiség érdekével indokolják, kimondja, miszerint beolvastatástól fél, már pedig ők sem magyarok, sem németek nem akarnak lenni. Azért, ha azt kívánják, hogy Erdély Magyarhonnal egyesüljön, jól van nem ellenzik, csak azt ohajtják, hogy ők is menjenek mint Erdély egy nemzete, hogy ne mondassanak senki, „erdélyiesen“ mentek át. Mert nekik a nemzetiség drágább, mint a szabadság; s hogy méltán, azt megmutatta a 12 év, melyben a magyar, nem nemzetiségére támaszkodott, visszaanyerte szabadságát. Felolvassa a 48-diki törvényezikkek azon pontját, mely a pesti hongyülésre kildendő 69 képviselőt kiosztá; s miután benne nemzetét képviselve nem látja, kívánja uolag, mondják ki őket nemzetnek, ekkor belebocsátkoznak a 48-diki törvények feletti tanácskozásba.

Elnök. Mennyire értette, úgy vette ki, hogy az érsek censushoz nem ragaszkodik, de hogy minő alapon kívánja részeltetni, azt nem látja megemlítve.

A fejezővári értekezlet pohárköszöntése. — (Első nap. Kővári L. jegyzeti után.) A fejezővári értekezlet felmentült felköszöntések, mint az ottan uralkodott szellem, testvéries és alkotmányos érzület kifejezései, mint igen jellemző eszmefüggések szintén megérdemlik, hogy a napi események sorában feljegyezve maradjanak.

Az első felköszöntést b. Kemény Ferencz ő nmlga tette ő felségért.

Ezután püspök Haynald Lajos mint házigazda vendégeit a következő renddel s következő általunk csak töredékekben hozhatott felköszöntésekkel élteté:

Legelőbb korlátnok ő nmigra emelé pobarat. Megem-
lité, mikép történeti nevezetességi családí neve a gáldí kas-
télyt juttatja eszébe mint a Kemény család fészékt a s szti-
mrei tért, mint a hol Gáld ura felöltvén Hunyadi vértjét a
hazáért áldozatul esett: így kiúú ő nmga felöltve az alkot-
mányosság vértjét, a hazáért, mint Erdély kancellára, s ki-
vánta az egekét, hogy élete minél rövidebb legyen — mint
kancellárnak; de mint Erdély nagy honfia még sokáig éljen!

B. Kemeny Ferencz püspök Haynald Lajosert, min az alkotmányosság barátjáért köszöntött. Kivánta, hogy azon küzkedvességet, melyet magának a hazában kivivott — sokáig élvezhesse.

Püspök Haynald gr. Mikó ő nmígaért, mintegy következőleg: Szerette volna, hogy a koraínok tovább tekintsen s balján megtalálta volna az alkotmányos szabadság azon bajnokát, kit méltán megillet a bazu osztatlan tsztele. Midőn exciád felénk közeledett, szellemben mi is exciád élé siettünk. A mint oda jutott Felvinczhez, hol a Maros szem élé tünik, exciád szíve méltán doboghatott. Megpillantá a Marost, mely partján aknázattól látja a sóbányákat, mely sőt a két egyesülendő bazu fiai számára elszálltán kínálkozik; a Marost, melynek partján emelkedik a fejedelmi fekvésű vár, melyhez a gyermekek édes emlékei kötöl exciád gyönyörű lelkét, s nekünk is, kik örömrészeseiben osztozunk, most midőn már exciád tettűs férfinav edződött ez emlék egy képet merit fel lelkünkben. A Maros kedve hazánkat egyik végétől a másikig keresztűl futja, s ott Magyarorsággal vizeivel egyesül: élöképe a Maros felett emelkedő gyönyörű Ujvár nagylelkű birtokosának. Miként Ujvárt a Maros fölé emelte a gondviselés, úgy emelte exciád a nemzeti szellem folyama fölé, hogy örökűdjek a nemzeti örökvések felett, mutassa az irányt, óvja az áradástól, rombolpusztítástól, hogy partjait csak virágozza és termékenyítse s végűl is oda siessen, hová a Maros, mely Erdély áttűs után Magyarhon élő vizeivel egyesül.

Püspök Haynald. A haza nemtője szőri a Jézus
religiójának magvait, hogy gazdag aratásra induljanak, ő is
mint ez áldásos tér egy igénytelen munkása poharat emel
azokért, kiket a gondviselés a többi vallások felébe állított.
Ilyenek gróf Teleki Domokos, mint a helvét hittiek egyi-
gondnoka, ilyen báró Saguna püspök, Sultz érsek; ilye
Nagy Elek, mint az unitáriusok világi elnöke, Schmidt Kor-
rát, mint az ágostai vallás tanácsosa. S midőn ezekért po-
harat emel, állítja a confessionalis egyetértést.

b. Saguna megszakszaszti akarván, felkérte, hogy üljenek le.) Ily nevezetes országgyűlésben ideje már, hogy is felszólaljon, mert különben hasonlítana a vele szembe lévő butordarabhoz, melynek czelja az örök mozgás, s a ma állott óra volt). Idézi: alius aliud, ego quidem beattissim stb. régi római író mondta, s bár nem pogány, e mondat mégis magáévá teszi. Mert működni kell mindennek legyen az pap, vagy világi, öreg, fiatal — s mentől erkölösebb czel, melyre törekszik, annál több nehézségre talál, de féltre nem ijed, bizonyosan czeljához ér. Egy fópásztor! mer több évek óta, ki hivatalos pályáján erényedetlen küzd; biztosítja mikép nem kívánhat az egtől több jót megának, mint a mennyit ő szíve mélyéből kíván (e fópásztor Haynald).

Schmidt Konrád. (mint mindenik, ő is szintén magyar!) Miután a püspök személyében az ágostai vallás közzöntött, szót emelt. Uram, most a midőn Magyarország egyesülni akarunk, be kell vallanunk miszerint Magyarhon sok tekintetben előbb haladt, de ebben Erdély mégis előbb áll, abban, hogy Erdélyben száz doktól fogva fennáll a vallásegyenlőség. Mi a recepta tolerata vallások közti különbséget illeti, azt az idő elenyésztette. Eljen a vallásbeli egyenlőség!

Gáll János poharat emel az 1848-ban egyenjogú
tört román nemzetért.

Róth Pál. Miután 48-tól többé nem volt tolerált vallás, tagadja, miszerint Erdély vallásos türelem szempontból előbb állt volna Magyarhonnál. Egy hatalmas rendszert a protestánsok állását M. honban kétséssé tette, a protestánsok küzdöttek; s mit látnuk? azt, hogy e küzdelemmel a katolikus papok és püspökök is támogatták, s ezt a világot ténylemben csak Magyarországnak mutatja fel. S ha szavaikon át Erdély megelőzte Magyarországot: Magyarhon ott áll vallásos türelem tekintetében, hol egy ország sem. Mint protestáns poharat emel Magyarhon katolikus főpártfogására.

Gróf Teleki Domokos. Nincs a földnek országa, melyben a különböző vallások oly nagy számmal lennének képviselve, mint Erdélyben. Adja a mindenható, hogy a minden egyes vallásfelekezete, minden polgára egyenlő mértékig lehetőleg boldog legyen, hogy ezáltal a közhaza legyen oly erős, mintha itt különböző felekezetek volna. Isten éltesse a közös hazát, úgy, mint a melyben ebben létező különböző felekezeteket magában és egyetbe kötött egyesíti.

B. Kemény István. Valahányszor Gyulafejervár-
jain jár, mindig a szentírás azon szavai jutnak eszébe: «
játok le a saruitokat, mert e hely szent. Kemény Simon
nyadi János, s istentelentül legyilkolt fia László, Capisz-
sok történeti emléket kötöttek e helyhez. Méltánylattal
lékezett Erdély történeti multjára, mely a valláskülönb-
vallásszabadság mellett az alkotmány sánczeit is tákos
igyekezett. Fejérvárt van a felvilágosodott erdélyi kat-
kus clerus középpontja s élteti ennek fejét, kiben Capisz-
ékesszólása s Lépes György püspök hazafisága egyesti
sajnálja, hogy a hazafis pályatér, melyre ma lépett elő-
sok nyílt meg hamarabb előtte.

Püspök Haynald. A mondottak halálával veszi megkívánja jegyezni, bár ma mutatkozott először polgár pályán, ha visszatekiint múltjára, nem lát egyebet mint séget apostoli fejedelme s szeretett hazája iránt. Csak lya volt más, de lépései ugyanazon irányuk. S igei

vendi, hogy amidőn e pályán fellépett, ily derek férfiak társaságában tette. A hon vajudásában van, engedelmet e kifejezésért, s mi mint jóakaratu bábak álljuk ágyát körül, s azt kívánja, hogy a sok jóakaratu bába közt, ne vessen el a gyermek; s mivelhogy az ikrek rendesen gyengék, kívánja, hogy e gyermek ne legyen iker, hanem egy. Emlékezet tétetett a két hon vallásbeli türelme különbségére. Szóló másképp fogja fel, s azon meggyőződésben van, hogy a ki a religionak igazán szolgál, alaptalan félreértéseknek is ki lehet téve; de ha tetteit vizsgáljuk, minden félreértéstől fel fogjuk menteni; meglehet intoleránsnak látszott néha s igenis türelmetlen volt mindig, valahányszor más vallásnak akarnak keresztelni olyan gyermeket, ki egyházához tartozott. Ha most megszületik a gyermek, ő nem kívánja, hogy katolikusnak kereszteljék, de óhajta, hogy a disunitus se követelje azt magának, hanem legyen a gyermek oly érteemben mint a haza kívánja: unitus.

B. S a g u n a. Az egész művelt Európában bizonyos státusférfiak tűnnek fel, kik nem annyiban anyagi, mint szellemi tehetségüknek köszönik jelentőségüket; nincsenek hivatalban, szavuk mégis súlylyal bír; kikerül némelyek azon véleményben vannak, hogy malum necessarium-ok. Az van a tizparancsolatban, az Urnak nevéért hiába fel ne végyéd! Ezeknek szintén lehetne ismétlni: a haza nevére ne vedd fel hiába! Ezen jó emberek azt mondják elvből indulnak ki, s kívánják a haza boldogságát; e jó emberek az újságírók, s kívánja, hogy óhajtsunkat siker koronázza!

Haynald püspök. Ő oly férfiért emel poharat, ki a haza nevét hiába fel nem veszi. Ő a bálványozást gyűlöli, de van mégis e hazában egy bálvány, mely századok előtt megőrzé Magyarhon szent koronáját. E bálványosra mindig kegyelettel gondolt, s kívánja, hogy a Bálványos várt bir-
toko család egyik tagja: b. Apor Károly éljen!

B. Apor Károly. Köszöntött a hazafias szellemű s
közmívelődést előmozdító káptalanért.

Schreiber Simon. Azon kérdés intéztetett hozzája, hogy esik az, hogy az egész urbéri törvényszéket Fejérvára hitták? Azt hiszi, helyesen felelt meg, mikor azt mondta, hogy azért hitták meg, mert Fejérvárt commassatio lesz. Elien ezen commassatio!

Gáll János. Éljen Erdélynek Magyarországgali com
massatioja.

Simon Elek. Sokan azért félték az uniótól, hogy a magyar elnyomja a többi nemzetiséget, ezeknek felemlítem hogy már Szent István meghagyta volt fiának: tisztelje az idegeneket. Tisztelte is a nemzet mindig, de ha századoknak kelle lezajlani, hogy ez ige merőben testté váljék: annak nem a magyar az oka. S minden ellenküzdésem dal czára, azt a nemzet 48-ban életbeléptette. Közbejött a 1. év, a népek testvériségének nagy napja akkor nem jöhetett fel; most újra piroslik hajnala, s ha Aeolus szeleit ki nem bocsátja, szép napok várnak rá. Hogy ezt megérjtük, szükség, hogy a népek vezetői megértetnék a néppel, hogy hajnal 48-ban piroslott fel, s ha megértetik, hiszi, hogy haza virágásnak indul.

Gáll János poharat felemelve Schmidtnek nyújt
kocintásra s egész kedélyesen szól: Éljen az unió
Mire Schmidt: Éljen az unió, jó basison!

Zeyk Károly. Jó basison, csakogy a basisban n
legyenek paragrafusok.

Finály Henrik. Püspök Sagunához. Exciád poharat emelt egy ártatlan ember-fajért, kikről azon kifejezéssel méltóztatott élni, hogy jó emberek. Ő nem újságíró, de újság (P. Lloyd) paizsa alatt jutott ide be. Kötelességét tartja, hogy mint annak szája, azon célzás ellen, hogy ez jó emberek egyszersmind gonoszok, kifogást tegyen. Nálunk magyaroknál, ha azt mondják: jó ember, annyit tesz, mint testimonium paupertatis. Inkább kívánja, hogy az újságírókat csak gonosz embereknek tartsa. Azt mondá ő exciád, hogy az újságírók a haza nevét hiába veszik fel. Lehetnek közöttük ilyenek; azonban vannak, kik nem magok tették nékent az újságírók magokat a közvélemény tolmácsaivá vezéreivé, hanem tette a haza és fejedelem; kívánja, hogy azok, kiket a gondviselés oly nép fölé emelt, melynek a vezérletre oly nagy szüksége van, mint fényes csillag ragyogjanak előtte, hogy a magán érdekek a közházával egy süljenek.

B. S a g u n a. Csak azon megjegyzése van Finá-
val szemben, hogy ő magyar semináriumban tanult, de
soha sem tanulta és hallotta, hogy magyarban a jó emb-
er annyi volna, mint testimonium pauperatis. Német nyelv-
ben csakugyan van ilyen kifejezés, azt igenis tudja. Magyar-
ban jámor embernek van ilyen értelme. Ő mikor magyar
emberről szól, jó hazafit ért alatta. Ily jó embereknek tar-
tja a magyar újságírókat, míg külföldön például Bécsben az
újságírás nanszakságává vált.

Sz.-Somlyó, febr. 11-kén, 1861. (Folyt. és vége.)
Azután az örményezeket meghasogató zsvajja között rep-
tek inkább mint kocsiztak a pajki uton felfelé, s rövid
alatt keresztül jöve a Meszenes a legelső faluba Bojá-
román püspöki helyettes fűtözt. ur fogadta főispán ur
ugát hieveinek környezetében gyönyörű román szónoklattal
kár hogy kárba veszett reánk nézve, mert nem érthettük
főispán ur ő nea magyarul felelte ezeket:

„Főtiszt. püspöki helyettes ur! Midőn köszönetemet nyújtottam szíves részvételért, s különösen különvált felszólalását azon nemes hazafi indulatnak tulajdonítom, mely színt vetélkedve az alkotmányos élet újabb élvezhetése érdekében nyilvánításában, versenyezni kész a közhaza közös boldogulásának előmozdításában; haladatos köszönettel fogadom főtiszt ur egy személye mint bölcs vezetése alá bízott hívei nevében nyilvánított üdvözlését; egyszersmind sajnálatomat fejezem ki az iránt, hogy nyelvbeli járatlanságomért anyanyelvükön nem tehetem.

Mint a keresztyény hit egyik felszentelt s hivatott apostolához szökök, s ki előtt tehetném a közös megváltónak való hivatkozást méltányosabban mint ön előtt? ki a szavak hirdetésére hivatva van.

Midőn megváltónk teremte a hitet, alapjául tévé a t
véri szeretetet, — a lélek szabadságát — s a kitartás.

erősségűl a végzésbeni megnyugvást. Miként felelt meg magasztos feladatának, a következmény mutatja. Milliói a népeknek seregeltek körülötte áhiattal hallgatva intéseit, de féltékenyen, mert a csábítóknak sokszor alárendelt nép már akkor is csak féltékeny volt hajlandó feláldozni babonává teljes szokásait. Csak hamar a féltékenység felköltö az üldözés dühét, s az igazhitert megkezdődtek az üldözés napjai, de a szovverdés csak erősíté a kitartást s midőn a megváltó tántoríthatatlan hirdeté a menynek igéjét, megverve a hízegőket, s daczolva az árulókkal, elszántan nézett a még akkor végtelennek hitt örök halál elébe. Üldözői már tombolni kezdenék vakhítókn s már az örök igazság elenyészését képzelve, a kitartást gyengeségnek tulajdoníták s bosszúvágások kielégítéséül a keresztre való feszítést határozták; nem tudva még, hogy valamint a sötét éj csak vágyait gerjeszté a nap, a világosság élvezhetésének, úgy a lenyűgözött lelki szabadság csak új erőket gyűjt az önkény rabigájá alatt. Tomboltak a hitetlenek, pedig akkor már igérve volt, hogy csak a hívők a menyneknek országa; s im lássák, a hitnek erősségűl teremte Isten a reményt, s a kitartás jutalmául a feltámadást. Képzeltödséim turagadtak, s csaknem felejtém megemliteni, hogy midőn a hit győzelmét ilté a feltámadásban, megtértek az ámitottak milliói, dicsőséget vallva a lelki szabadság megváltójának, s egyaránt dicsőségére sereglettek a hívők azért, hogy körükben erősödjenek a családottak, hogy megtérésüket nyilvánítsák.

Az öröm vagy a félelem ellentétben álló érzelmi vezé-
tők a hódolókat, de mindnyájan megnyugvással siettek vis-
sza a testvéri egyenlőség magasztos eszméjét szívőkör-
hozva magukkal e szavakban: „Szeresd felebarátodat, min-
tenmagadat.”

E magasztos eszmétől lelkesülten baráti kezeket nyújtak azon meggyőződésben, hogy főtiszt. ur nemes hivatásából kifolyólag bölcs tapintattal vezetendi hiveit, a közhatalközhataldokságának előmozdításában."

Aztán tovább-tovább haladtunk.

Hórvát- és Kraszna között diadaliv volt emelve egy-
magános polgár által, egyszerű mint a mezei élet, egyszerű
mint a természet, mely öszinteségével varázsolja meg az
embert, egyszerű volt az öröm, mely itt nyilvánult kevés szavak-
vakban, de azis az öszinteség kifejezése volt; tovább-tovább—
Kraszna mezővárosba érkeztünk, mindenütt eltűntek a zsan-
nokság nyomai határáról, mindenütt a nyüzsgő alkotmányo-
mozgás sűrűbb-sűrűbb nyomaival találkozottunk; itt se param-
csolt senki mint a közel tíz évben s mégis a nap magaszo-
sítására a mit lehetett mindent megtettek, melynél többet
várni tenni nem lehetett. Innét is odább,— uton, községeinken
Varsócezon, Perecsenben az előjárók, és egyházai, a nép elejé
mindenütt ünnepélyes szónoklattal fogadták. Ki gőzöndé
mind ide igatnai? pedig nem azért, hogy hosszaszak voltak
szónoklataik, hanem azért, mert mindenki minden irányba
erőlködött, bár az egyszerűség határai között is kifejezni
közös örömet, melyet főispánunk—megyénk fia—kinevezésé-
ben az alkotmányos élettel kapcsolatban, személyébe nyerttün-

Szaporodott mint a havasok tetejéről megindult hó-
moj, a vezető- és kísérők tömege, már a szekerek száma
30 körül jár, a lovagok az 50-et meghaladja, elől a
gye insurrectionalis zászlóját feketébe öltözött mintegy 20
vag vezetési s környezi a főispáni kocsit, utána szinte
számú fehér szűrös gatyás tömeg, s a sorszekerek melle
és után a rendezetlen öltözetű falusi nép lovasai, számlá-
latlan számban, mérhetetlen az örömben, míg ágyuk dörgé-
sei közt Somlyó városában a zászlókkal kiállott ezéhek, o-
kolás gyermekek és mindenfelől besereglett népek közt s
ját háza udvarán leszállva, legutóbbi alispán Lázár Ján-
ur vezetése alatt az 1848-i tisztikar fogadta, — örömmily-
nitása L. J. jeles szónoklatában fejezte ki magát, melyre a
ispán ur szinte felelt: és pedig ilyen formán:

Ha hiúságom azt hitetné velem, hogy mindezen kitételesek, melyekkel irányomban lenni kegyeskednek, csak szíves mélyemet illetik, élszegenyülve állának itten, s haszaltan keresve magamban érdemeket, melyeknek talán elismerése tulajdoníthatnám szíves fogadtatásomat, megázólólag határozzam: de ha alkotmányos életünk újabb élvezhetése körül örömmnyilvánításuk tekintem, s azon kegyeletnek tartom, melyely minden igaz honpolgár ősi szokásai iránt viseltet köteles, úgy büszke vagyok elhívatásomra — büszke, hogy habár eszközül is szolgálhatok, a hazafi lelkesedés pontosítására.

Eltem szebb idejét itte szeretett megye keblében töttem, s habár a közelmúlt csüggesztöleg hatott is mindnunkra, és sokan reményüket vesztve, a jobb jövőn már kékedni kezdtek, én esendes magányomban s házi boldogomban kerestem a családott remények után vigasztalást, kitartástól hittem a reánk nehezkedőtől megmenekülHitemben erősített azon egyetértés, melyet önök között pontá erősödni láttam, s reményemben bátorítva azon öszibarátság, ragaszkodás, melyvel visszavonultságomban irántviseltek, mely elhítet velem, miszerint önök engeme kedves megye nemcsak hü polgárának, szolgájának, hogyszeretettek ragaszkodó igaz fiának tartanak , de sorsomajóvmet önmagokéival összeforrottnak elválhatatlannak tétek. Ezen önhittség az, mi vezérelt esendes magányomból lépve jelen hivatalom elvállalására, s félre téve gyengeségérzetét, önök vállaira s kiérdemelni remélt bizalmukra maszkodva bátran nézek eleibe a még küzdelmekkel teljövőnek, a melyben ha erőm gyengül vagy bizalmukatnyomban csökkenni érzem, felhagyom e sikamlós tért, ujmint egyszerű polgár lépek sorak közé, versenyezve önkkel a közös haza szeretetében, kitartásban, alkotmányunkelvetőtehetetlen ragaszkodásban.

Az övédelem, önfentartás terére valóán szorítva, közös elnyomatás, általános eleségűdés néma küzdél, habár csak a segély megtagadásában nyilváníthatott,—a közös fájdalom, közös érdekeket költe fel, s kifejtve az eg- értés nagy hatalmát, harc nélkül vívott győzedelmét, a ké- uralom ellentmondást nem szenvedő törekvéseim, újabb zonyáságul annak, hogy a csak szuronyokon, de nem l- bizodalmon nyugvó bármely hatalom önterhe alatt ösz- roevni kéntelen.

Ha a kitartás képes volt az ellentállás legnagyobb

talmát az egyetértést bennünk kifejtetni, mennyivel inkább kötelességünk most a tettek mezején ezen hatalmat megtartanunk, s mérséklettel, higgadt megfontolással haladni a 11. évek alatt annyira feltartóztatott alkotmányos pályánk megöröngyös útján. A példa előttünk, midőn a mult rendszer emberei csak önhatalmukba bízódva, folytonos kísérletek által tabula rasivá kívánták tenni multunkat, s dicsékedve, megvételük tekintetével néma küzdelmeinkre, bizáskán lábaikkal szétrugva alkotmányunkat biztosító százados szerződéseinket, a—térnagok előtt kitisztították,—akkor felejték, hogy a sikított téren habár biztos lábakon haladni, de ingadozva elcsuszni, elesni is lehetséges, s önsúlyok terhe alatt voltak kéntelenek összeroskadni.

Okuljunk uraim! jelszavunk legyen jövőre is az egyetértés, hazánk törvényeiből, ősi alkotmányunkhoz hív ragaszkodás; egyesített erővel haladjunk az előnkbe kitűzött cél felé hazánk boldogságára, de ne felejtjük, hogy egyetértés csak higgadt megfontolás, a külön nemzeti érdekek méltánylása, s a törvényes ut szigorú megtartása által eszközölhető, s csak akkor feleltünk meg mint igaz hazafiak hivatásunknak s egy lélekkel kiálthatjuk: Eljen a haza. Ezután az urbéri törvényszék üdvözölte, aztán a helybeli kath. eszterházi övéivel; végre a városi elkésett tanács.

Este nagyszerű fáklya menet, Gál János jeles szónoklata, „Szózat“ éneklése, 10 órakor nagyszerű bál a kaszinó teremében a főispán tiszteletére s a Petőfi-szobor gyarapítására. V. K.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kolozsvár, febr. 18. — T. szerkesztő ur! Egy fontos eseményről kívánok jelentést tenni. Tegnap, azaz vasárnap délelőtt általában tisztelt hazánkfiak mlgs Ujfalvi Sándor ur k-monostorutczai házánál igen komoly irányu értekezlet tartottat, a melynek tagjai, egy két egyén kivételével, mind a kolozsvármegyei birtokosságot képviselék. Az értekezletet a t. házigazda nyitotta meg, előadván a gyűlés okát és szükségességét, a minek magyarázatát azon anomál viszonyok természetében lelhetni fel, a melyek-nélfogaa megyénk s Erdély többi része is voltakép még mindig a mult évtizedi rendszer üdvetlen uralma alatt nyög, s alkotmányos létének jogát és tetteges gyakorlatát nem élvezheti. Gróf Teleki Domokos ur kimerítő szónoklattal rajzoló viszonyainkat és aggodalmainkat, ez értekezlet jellemző magyarázatul megjegyzé, hogy az csak Kolozsvármegye néhány (mintegy 30) és nem összes birtokosságának gyűlése lévén magának illetékeltlen jogkörét nem igényel, s célja más nem lehet, mint egyéb eszközhiányában az értelmiség egy tekintélyes töredékének vélemény- és óhajtanvilágítását által a legegyszerűbb uton oda hatni, hogy, a mi kétségteljes nemcsak Kolozsmegyében, de Erdély minden megyéjé, széke és vidékében lakó alkotmányos értelmű honfi közkívánata, mielőbb visszahelyeztessünk alkotmányos jogelettünk törvényes és teljes gyakorlatába. E cél elérésére az értekezlet legrövidebb utnak találván, kebléből b. Kemény F. ő nmlgához egy küldöttséget menesztett gróf Teleki D. ur megkérte a közóhajtsá tolmácsolására, ki is Zsombori József, gr. Csáky Gy., Gyarmathi Miklós, gr. Eszterházi Kálmán, Macskási A., b. Inezédi Zsigmond s Keresztes Sándor. Küldöttségi tagokkal azonnal el is ment ideiglenes kanczelláriai elnök ő nmlgához feladatának megkezdésére. A küldöttség szónoka az értekezlet világosan kifejezett óhajta és határozott utasítása értelmében a köztisztelt főhivatalnok üdvözlése után, legelőbb is a leg-sajnálatosabb eseménynek nyilvánította: hogy a m. év octob. 20-án kiadott legkegyelmesebb diploma alkalmával ez ország sorsa a testvér hazáétól elválasztottat, s miután általában az egyetemes haza alkotmányos és törvényes igényeinek távol sem tétetett elég, az említett elszakasztás által a sérelem még tetézve lön. Mind e mellett reményteljes türelemmel vártak hazánk alkotmányos fiait, mi fog a m. év oct. 20-án tett kegyelmes ígéret következtében ez országra nézve történni? De jóllehet, ez óhajta várt legközelebbi intézkedés, napok, sőt 2 hónap után jött létre, ez idő óta ismét, ügyeink haladásában egy alig megfogható késedelem állott be. Majd két hava ugyanis, hogy az ország két főhivatalnokát kineveztetett, a nélkül, hogy közigazgatásunk törvényes rendezésére, bármí célravezető lépés tétetett volna.

E helyzetnek napról napra súlyosodó következményei több oldalról aggodalommal töltik el e haza hű polgárait. Azok, kiket az alkotmány és törvény szelleme lelkesít, s kik készek volnának ez irányban az alkotmányos rendszer helyreállítására segédkezést nyújtani, majdnem kétségbejónak az iránt, jobbra fordul-e ez oly sok szenvedésekkel látogatott hazánk sorsa, s a legfelsőbb ígéret, legsürgetőbb szükség, s legjogosabb igények következtében, az alkotmány és törvény helyreállítása teljesedésbe menend-e?

Más részről, a mult rendszer, legnagyobb részben idegen származású, a birodalom különböző részeiből ide őrszereglétt hievénél a hosszas késedelem, azon reményre szolgál okúl, hogy törvénytelen állásuk még hosszabb ideig fenntartható, s az ország különböző részeiben nem ritkán oly tényekre batorítja őket, melyek a kedélyeknek jelen körülmények között, oly annyira kívánatos nyugalma megzavarására vezetnek.

Nem kevesebb aggodalomra szolgált okot, végül azon körülmény, miszerint méltán tarthatni attól, hogyha közigazgatásunknak rendezése, még hosszabbban késik, a bekövetkezendő magyarországi hongtyűlés oly állapotban találja ez országot, mely szerint világos törvényeken alapuló jogai és kötelességének a legjobb akarat mellett is maga idejében megfelelni képes nem lesz.

Ily nyomásztó helyzetben felhivatva érezték magokat Kolozsmegye számos tagjai és birtokosai, visszavonultságukból kilépve, azon tiszteletteljes kérelemmel járulni nmldoghoz, miszerint szívére vévén a fennebbi mondatokat, s általában e haza súlyos viszonyait, méltóztatssék magas befolyása egész hatásával azon munkálni, hogy a főispánok és általában a törvényhatósági hivatalnokok, e haza és az illető törvényhatóságok bizalmát bíró férfiakból kineveztetvén,

a közigazgatás törvényes rendezése, a legcélszerűbb módon mielőbb fogantatba vétessék és végrehajtsák.

Miután pedig ez a kormányzatszék helybeállítására nélkül nem történhetik, méltóztatik kieszaközölni, hogy hazánk említett főhivatalának az 1848-ki törvények értelmében való ideiglenes szervezése is egyszersmind létesíttessék.

Mennyivel fontosabbak pedig e eselekvények, annival szükségesebbnek látják a fennemlített hazafiak tiszteletteljes kérelmeket oda is kiterjeszteni, miszerint méltóztatik nmldog visszaterését a birodalmi székvárosba lehetőleg sietetni, hol egyfelől a fennebbi irányban intézendő működését legtöbb eredménnyel gyakorolhatja, másfelől pedig legtöbb sikerrel munkálhat azon idegen befolyások meghusítására, melyeknek, hogy ügyeink fájdalom! most is kívánnak téve, különböző jelenségek elég világosan bizonyítják.

Mire ideigl. kanczelláriai elnök ő nmlga felelni méltóztatott, hogy az értekezlet szerencsikvántatit köszönettel fogadja; teljes reményét fejezi ki, hogy a főispánok kinevezése és az erdélyi megyei élet jogkörének visszaadása még april 2-dika előtt bevégzett tény lesz; a mi azon óhajtatit illeti, hogy mielőbb sietve vissza fontos állomására, Bécsbe, azt elmulasztani nem fogja, s családi ügyeinek rendezésére szentelendő pár napi ültetés után, azonnal visszatér rendeltetése helyére; Erdélynek Magyarországgal az 1848-diki törvények értelmében szoros egységi viszonyára nézve pedig hivatkozik azon körülményekre, a melyek állását e tekintetben oly nehézzé teszik; egyébiránt biztosítja az értekezletet, hogy eddig se hozatott beléegyezése nélkül semmi határozat, s megvagyozódve, hogy a legmagasb rendszabályok ezután is az ő (excja) beléegyezésével fognak kiadatni. Legvégül azon nézetet fejezte ki ő nmlga, hogy a két testvér haza egyesítését a két ország törvényes és idomos eljárása következtében fog legezlszerűbben megtörténhetni.

E hó 17-kén délután gr. Bethlen János urnál gyűltek össze többen az itteni és a vidékről jelenlévő urak közül, hol a jelen politikai helyzetről beszélgetve azon nézetet állították fel, mikép az autonómiaval bíró városok, s az egyetértő székei birtokosok sürgessék Erdély szervezését, s a magyarországi megyékhez, városokhoz irjanak megkérő iratokat az Erdély s Magyarország közt törvényesen létező unió érdekében.

Előttünk fekszik azon irat, mely Háromszékről Berde Mózes érdemes hazánkfiához a székei nemzet értelmisége nevében K.-Fejervárra, mint értekezleti taghoz küldetett. Tartalma ez: „Berde Mózes atyánkfiának. Tudva van előttünk, hogy a hallomás szerint febr. 11-dikére kitűzött k.-fejervári értekezletre a m. kormány a székei nemzet részéről önként, közbizalmat bíró egyéneknek, kinevezte; nem utasításkép, de nem azért, mintha önként a közkívánat nem ismerését föltételeznék, hanem inkább annak nyilvános tudatása végett léptünk föl: miszerint a székei nemzetnek egyetlen és általános akarata az, hogy a kinevezett urak a leendő nem törvényes értekezleten indítványozzák egy fölterjesztés létrehozását a főltséghez, melyben fejertessék ki a közóhaj az 1848-diki szentesített törvényeik visszaállítása és egy Pesten tartandó országgyűlés minélhamarabb egybehívása iránt. Az értekezleten egyéb dolgokra való kiterjeszkedés iránt önkre a felelősség terhét köjtük!“ Következik 228 egyén aláírása, s több községé.

Mint a „P. H.“ jó forrásból hallja, a királyi meghívó levelek f. hó 15-kén indittak el Bécsből a magyarországi országgyűlés felsőházi tagjaihoz aprilis 2-kára Budára szőlök.

POLITIKAI HIREK.

— Cavournak a Garibaldival leendő kibékülése iránt tett lépései az „Ind. belge“ turini levele szerint nem vezettek volna eredményre. Cavour találkozott Türrrel Candrabá utazása előtt, s valamint Bixioval, ugy vele is mindannyiszor találkozik, ha Turinba jönnek, de nagyon jól ismeri Garibaldit, mintsem ne tudja, hogy a kettőjüket elválasztó kérdések nem személyes természetűek, hanem elvbéliek, Cavour kíván kibékülni „Olaszország kardjával“, hanem oly feltétellel, (?) hogy az Ausztria elleni vállalat eszméjével hagyjon fel, s hogy a kormány tudta nélkül felállott „csalekvési“ bizottmányok oszlojanak fel. Garibaldi a maga részéről tiszteli Cavour lángeszét, közeledni kíván hozzá, de úgy, hogy a francia szövetségre való számítás nélkül intézzen kiáltványt az olasz néphez s hanyatt-homlok rohanjon Ausztriának. Ezért, ugymond, intézkedett Cavour, Garibaldi működésének ellensúlyozására; az excitator serge szét van osztva, Medici hadtestében alig van 40 közlegény 150 tiszttel; expeditionalis hadtest a hadügyminiszter rendeltéből belebbezve van Mondoriba, Biellébe, Astiba és Vercellibe. A magyar legió Nápolyban van, az összes európai kormánygyűnőköt szemelőtt. (Igy beszéltek a lapok, a marsalai kiszállást megelőző napokban is). Azonban — evvel végződik az „Ind.“ levele, ha Magyarország hívja Garibaldit, ő megfelel a hívásnak. Minden attól függ, minő fordulatot vesznek az ügyek ez oldalról. Ha Ausztria arra vetné a fejét, hogy a Lajtán tuli mozgalmakat elnyomja, vagy ha a mérsékelt pártot a csalekvési párt tülhaladja, Garibaldi nem vonná meg támogatását a magyaroktól, csakhogy nem akar magyarabb leni a magyaroknál. Ha tehát Magyarország ki akar békülni Ausztriával az 1848 törvények alapján, s ha Ausztria öszintén elfogad ily megoldást, a háború elhalad 1861-ről.

— Az olasz honi kisértetek egy újabb badjára valószínűsége mellett szólnak; az olasz hadparancsnokok saját nyilatkozatai legalább oda mutatnak, hogy Olaszor-

szág Gaeta eleste után ujából csatasikra lépend, az egyet-sítés programja hátra levő részének végrehajtásáért. Sirtori tábornoknak, a déli olasz sereg egyik parancsnokának napi parancsában ez áll: „Catalafimii, palermoi, milazzanoi, reggioi és volturnoi katonák! készüljete elő a jövőre. Nagy csaták várnak benneteket: azok keményebbek lesznek, mint azok voltak, melyekben győztetek. Készüljete előre, mondom nektek, erősítetek magatokat a fegyelemben, a katonai erényben, a haza épületének nem szétrombolása, hanem fölemelése végett. Addig vigyázzatok, hogy oly katoná, ki nem méltó arra, hogy részt vegyen a nagy munkában — mi e nemzedék dicsősége leend — soraitokba föl ne vétessék. Katonák! a munka nehéz leend. Ha kényszerítve lennének a teljes bevezégzés egy, sőt tíz évet várnunk, „várjatok bizalommal, szeretettel, türelemmel, önmegtagadással és kitarással, mert ezek erényei az erőseknek, kik az igazságért harcolnak.“ E napirancs elég érthetőleg beszél, s mi egyéb jelek után is következtelve azt véljük, hogy Gaeta elestével még nem lesz befejezve az ideai táborozás. A nézetek nagyon megoszolnak aziránt, hogy mely ponton fogják az olaszok tovább folytatni az idén az unificatio munkáját: Róma vagy Velencze felé-e? minthogy tudomás szerint csak e két pont nem áll hatalmukban. Párisi tudósítások szerint Róma volna az idénre kitűzve.

— Az „Opinione“ febr. 12-én így ír: Miután a választások eredménye a kormány politikáját biztosítja, — a miniszterium a különböző alkotmányos pártok kibékítésé végett határozta, R a t a z z i t kamaraelnökké jelölni ki. Az utóbbi, miután előbb barátaival tanácskozott — késznek nyilatkozott ezen állomás elfogadására.

— Genuában ismét nyüzsg a Nápolyból érkezett sok garibaldista, kiknek királyi rendelet szerint f. hó 15-keig a déli hadseregnél jelenteniök kell magukat. A nápolyi ujonczok is tömegesen érkeznek oda, honnan északra szállíttatnak. — Bixio is megérkezett Turinból Genuába. A „Patrie“-nak írják ugyancsak Genuából, hogy az egykori Garibaldiféle oszlopok ujából szerveztettek. Négy osztályt fognak képezni: az elsőnek Türr parancsnoksága alatt Mondoviban lesz hadiszállása; a második, Bixio parancsnoksága alatt Vercelliben, a harmadik Medici vezénylete alatt Biellában és a negyedik Cosenz alatt Astiben helyeztetik el. A turini kormány azt hiszi, hogy ezen intézkedés által felügyelhet a csapatok mozgalmára, és minden működést részükről meggátolhat.

— A Vat. turini levelezője e hó 9-éről írja: Azon helyzetben vagyok, hogy némi részleteket közölhetek önnek aziránt, mennyiben állanak a piemonti kormány békebiztosításai összhangzásban csalekvéseivel. Ronzari, Victor Emanuel szárnysegéde, ismételve küldetésben jár Caprerában, hogy a volt dictatornak új utasításokat adjon s tervei kivételére pénzzel lássa el. Legyen ön teljesen meggyőződve arról, hogy Franciaország, Piemont és Garibaldi a legbensőbb egyetértésben állnak egymással. Azon három hajó, — melyeket a forradalmi bizottmány Türrnek, tervezett vállalata számára általadott, — Sestriben Genuától nem messze szereltetik föl. A fölfegyverzésökre szükséges ágyukat, számra 62-t, a piemonti kormány adta s 4 ugynevezett Cavallifré is van köztük; e napokban a piemonti kormány számára Toulonból 2,000 szuronypuska érkezvén, ezek legott a három hajó födélzetére rakattak le. — Franciaország s Piemont, természetesen roszálnak minden vakmerő kísérletet Velencze és Magyarország ellen; de a fenebbikből világos, mit kelljen tartani békebiztosításokról.

— A kölni lapnak Bécsből, febr. 10-éről azt írják, hogy a montenegrói határokon állomásozó osztrák csapattok jelentéken erősítvényt nyertek, minthogy a törökök és montenegróiak közt komoly összeküzdések vannak készülöben, ez utolsók a bosnyákokkal jó egyetértésben élnek. Azt is állítják, hogy a szerb fejedelem a montenegróiak terveiről értesítve lenne, és azokat helyeselni.

— Bécsben tévirják Bukurestből, hog Kuza fejedelem elosztatá a kamrát és pedig, mint mondják, annak magartatása miatt a menekültek kérdésében. Kuza fejedelem Oroszország és Ausztria szorgalmazásainak engedve, egy rendszabályokhoz nyult a menekültek ellen, melyek az országban nagy ellenzések támasztottak és nem valószínűtlen, hogy a kamra ezen hangulatnak kinyomatot adott és ezért oszlatottat el.

Ujabbak. — Páris, febr. 14. A mai „Constitutionnel“, szerkesztőjének tollából egy cikket közöl, melyben ez áll: „Sokat beszélnek egy Franciaország, Róma és Olaszország“ czim alatt megjelent rőpiratról. E rőpirat tisztán megállapítja Franciaország viszonyait Olaszországhoz és Rómához és elmondja, hogy miként érté a császári kormány, kötelességeit a pápa és a népekkel szemben; elsorolja a római curiának tett szolgálatokat és a közönség lelkiismeretére

BÉCSI BÖRZE február 14-kén.

		pénzben	áruban		pénzben	áruban
Állam-adósság.						
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76.—	76.20	Ausztr. államvaspálya	288.—	289.—
5%-os metalliques	100 frt.	65.40	65.60	Nyugati vasut	186.50	187.50
Földtehermentesítések.						
5%-os magyarországi	100 frt.	65.50	66.—	Pardubitz vasut	105.50	106.50
5%-os bánsági, horvát és szláv	100 frt.	64.50	65.—	Tiszai vasut	147.—	147.—
5%-os erdélyi	100 frt.	61.50	62.25	Déli vaspálya 60% (ex div.)	189.—	190.—
Sorsjegyek.						
Trieszti db.	100 ft pp.	125.—	126.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	168.50	169.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	97.50	98.—	Graz-Köflachi	109.—	111.—
Budai városközség db	40 ft a.e.	37.25	37.75	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.—	22.—
Eszterházy	40 ft pp.	89.—	90.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.—	64.—
Salm	40 ft pp.	35.75	36.25	Váltók (devisek)		
Pálffy	40 ft pp.	37.25	37.75	Három hónapra.		
Clary	40 ft pp.	34.75	35.—	Amsterdam 100 holl. fl. (86 ft 52 kr a. é.) 3%	123.—	128.25
St. Genois	40 ft pp.	36.—	36.50	Augsburg 100 d. német fl. (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	126.30	126.50
Windischgrätz	20 ft pp.	20.50	21.—	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4%	—	—
Waldstein	20 ft pp.	24.75	25.25	M. Frankfurt 100 d. német fl. (85 ft 90 1/2 kr) 3%	126.50	126.70
Keglevich	10 ft pp.	15.—	15.50	Hamburg 100 márk-bankó ft. (75 ft 85 kr) 2 1/2%	108.20	108.50
Részvények.						
Nemzeti bank ex div.		730.—	732.—	London 100 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2%	150.75	150.95
Hitelintézet 200 frt.		164.10	164.20	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	59.80	60.—
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		577.—	579.—	Pénznekem.		
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		405.—	407.—	Korona	20.26	—
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		180.—	190.—	Császári arany	7.—	—
Budapesti ánczhid 500 ft pp.		395.—	400.—	Reczés arany	12.44	—
Éjszaki vasut		1908.30	1908.80	Napoleon's or	11.50	—
				Orosz imperiale	47.—	—
				Ezüst	40.—	—
				A nemzeti kölcsön papir szelvényei	—	—

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

NEM HIVATALOS.

Sz. 65 1861 (49)

A kolosmonostori alapítványi uradalom részére, volt kajántói haszonbérő Berei Elekől biróilag lefoglalt 12 darab ezimeres ökör, 2 darab tehén, 2 darab 3 éves tulok, 1 bival-tehén egy 1 éves boronyuval, 20 darab egy éves süldő, 4 darab ökör-szekér, 3 darab eke és ugyanannyi borona, és mintegy 200—250 szekér széna e folyó hó 21-kén a kajántói uradalmi udvarban délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverés útján eladandók lesznek.

A kolosmonostori es. k. gazdasági hivataltól
Kolos-monostor február 15-én 1861.

(50)

Csődhirdetés.

A mnrusi ev. ref. egyházközségben Mező-Madarason, az ev. ref. egyházban, melynek népessége térszen 1097 lelket, szükségeltetvén állandó segéd iskolatanító, kinek hivatalához fog tartozni: az orgonistással járó énekvezetés, ezennel felszólíttatnak erdélyi anyaszentegyháznak mind-azon érdemes egyénei, kik ezen hivatalt betölteni magukat képeseknek ismerendik. Fizetése, mint segédnek, leendő: tiszta készpénz, az egyház pénztárá 61 106 osztrák értékb. forint: naturalékat legelőször árbeszerint összeszámolva, tesznek összesen 183 forintot: tehát összes pénzben jöve-
delme 286 frt osztr. értékb. Lakása leendő az iskolatanítói ház 2-dik osztályában. A követk. és esetében, a megirt fizetéséhez járuland még 195 osztr. ért. forint, és ekkor egész fizetés-leendő 484 forint osztr. értékb. A megjelenendők, esperesüknek t. Péterfi József urnál, M.-Vásárhelyen, megláthatják a képességi feltételeket, nyerhetnek utasítás és határozatot a próbatétel napjára nézve.
A mező-madarasi ev. ref. egyház f. 1861-ki év február 10-kén tartott előjárásági gyűlése megbízásából közlik
Sebestyén István, m.-madarasi ev. ref. pap,
és Vajda Márton, egyházi gondnok.

(11—12)

(1143) | 10/2 1861.

Cs. kir. szabad. általán kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZ.

Ára 1 frt 40 kr o. é.

Ezen tíz év óta használatban lévő szájjvíz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a legjobb övszereknek bizonyult be, magas és főfüraságok által tolette-eszközül használtatik, névszerint pedig a legkitűnőbb orvosi egyéniségek által számos bizonyítványokkal helyeseltet-
vén, minden további dicséretet fölösleges. Található Bécs minden gyógyszerárúiban ugyan-
azon árért.

FOG-ÓLOM,

melylyel az ember sajátkezűleg dughatja be odvas fogát.

Cs. kir. legm. kiv.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA.

Ára 1 ft 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR

Ára 36 kr a. é.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszerárúiban. Tordán: Wolff G. gyógyszerész. Szebenben: Zóhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvárt: Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvárt: Misselbacher J. M. Besztercezőn: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzsela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szász-
városon: Specht, Leonhardt J. és Wotsch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer, Salizman, és Czanak J. urak.

(51)

(1—3)

(46)

(3—3)

Haszonbérbe adandó Legelő.

Korpad határán Kolozs-ártól 2 1/4 óra távol-
ságra egy tagba 400 holdból álló legelő bő vi-
zű kuttal és vállakkal jó móddal ellátva egy-
évre haszonbérbe adandó; ezenkívül van még 30
szekér széna ugyanott eladó, melyet a vásárolni
szándékló helyt az udvrba jó móddal ellátott új
istállóban felhasználhat. Értekezni lehet minden
időben a helységben a tulajdonu megbízottjával.

Kiadó bolt szobákkal.

Hidutczában 286 szám alatti házban egy
bolt hozzá tartozó szobákkal pinczével
s a. t. Szentgyörgy napkor bérbe adandó,
— értekezhetni iránta belsőmonostorut-
czában 189 sz. alatt.

STEIN JÁNOS

könyvtárúsnál Kolozsvárt kapható:

A MAGYAR NEMZET SZEBB JÖVŐJE.

E nevezetes és legkorszerűbb mű minden alkotmányos érzelmű igaz magyarnak különös
figyelmébe ajánlatik és szívére költetik.

Fordítá és kiadja Kozma Imre. Ára 50 ujkr.

A magyarországi
szerb telepek
jogviszonya az államhoz.

Irta SZALAY LÁSZLÓ. Ára 1 ujforint.

A MAGYAR KÖZJOG ALAPVONALAI.

Gr. Cziráky nyomán írta Hegedűs Lajos. Ára 2 forint.

Dr. SUHAJDA

Magyarország közzjoga,

tekintettel annak történeti kifejlődésére és az 1848-diki tör-
vényekre. Ára 1 frt 50 kr.

BONAPARTE NAPOLEON LAJOS

TITKOS EMLÉKIRATAI.

Az eredeti kiadás után fordítva 5 füzet ára 4 forint.

MAGYARORSZÁG
polgári historiájára való
LEXICON

a XVI-dik század végeig.

Kiadta Budai Ézsaiás. 3 kötet 18 forint.

Multiplikations-Tafeln

zum behufe der Berechnung des Flächeninhaltes
bei der Catastral - Vermessung in dem
Österreichischen Kaiserstaate.

Ára 8 ujforint.